

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi
přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).

Cover Photography

Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obsah

Studie a krátké články Case Studies and Short Articles Studien und kurze Artikel

7

*Ladislav Nejman, Lukáš Kučera, Petr Škrdla, Lenka Lisá, Šárka Hladilová,
Miroslav Králík, Rachel Wood, Miriam Nývltová Fišáková, Duncan Wright,
Marjorie E. Sullivan, Philip Hughes*

2016 excavation of basal layers at Pod Hradem Cave and the finding of shell and amber 9

Yuri E. Demidenko, Petr Škrdla, Joseba Rios-Garaizar

**The Hlinsko – Kouty I Site and the Only Stratified Aurignacian-like Assemblage
With a Bifacial Triangular Point in Moravia** 17

Jiří Svoboda, Martin Novák, Sandra Sázelová, Šárka Hladilová, Petr Škrdla

Dolní Věstonice I. Excavations 1990–1993 35

Sandra Sázelová, Jarosław Wilczyński, Piotr Wojtal, Jiří Svoboda, Erik Trinkaus

Puzzling Pairs from Pavlov and Mortuary Diversity in the Mid Upper Paleolithic 69

Marek Vlach

Modelování tras a prostorové aspekty římského tažení proti Marobudovi 89

Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2017 Overview of Excavations in Moravia and Silesia 2017 Übersicht den Grabungen in Mähren und Schlesien 2017

111

Paleolit, Paleolithic, Paläolithikum

Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	113
Deštná (okr. Blansko)	113
Hlásnice (k. ú. Hlásnice u Šternberka, okr. Olomouc)	114
Hlinsko (okr. Přerov)	114
Mikulov (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)	115
Mohelno (okr. Třebíč)	115
Ořechov (okr. Brno-venkov)	115
Pavlov (k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic, okr. Břeclav)	118
Přerov (okr. Přerov)	121
Vanovice (okr. Blansko)	121

Neolit, Neolithic, Neolithikum

Boskovice (okr. Blansko)	123
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	123
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město)	124
Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	124
Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	124
Brno (k. ú. Tuřany a Holásky, okr. Brno-město)	125
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	126
Hostěnice (okr. Brno-venkov)	127
Ivanovice na Hané (okr. Vyškov)	127
Jamolice (okr. Znojmo)	128
Kuřim (okr. Brno-venkov)	128
Kuřim (okr. Brno-venkov)	129
Kyjovice (okr. Znojmo)	129

Lipůvka (okr. Blansko)	132
Litenčice (okr. Kroměříž)	132
Mikulov (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)	132
Moravský Krumlov (k. ú. Rokytná, okr. Znojmo)	133
Moravský Krumlov (k. ú. Rokytná, okr. Znojmo)	133
Ostrovačice (okr. Brno-venkov)	133
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	134
Pozořice (okr. Brno-venkov)	134
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	135
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	135
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	136
Rousínov (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	136
Rozdrojovice (okr. Brno-venkov)	136
Sivice (okr. Brno-venkov)	137
Stropešín (okr. Třebíč)	137
Šelešovice (okr. Kroměříž)	138
Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov)	138
Tišnov (okr. Brno-venkov)	138
Troubsko (okr. Brno-venkov)	139
Třebenice (k. ú. Plešice, okr. Třebíč)	140
Uherské Hradiště (k. ú. Míkovice nad Olšavou, okr. Uherské Hradiště)	141
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	141
Žerotín (okr. Olomouc)	141

Eneolit, Eneolithic, Äneolithikum

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	143
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	143
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město)	145
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	145
Dambořice (okr. Hodonín)	147
Holešov (k. ú. Količín, okr. Kroměříž)	147
Kojátky (okr. Vyškov)	147
Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál)	147
Kroměříž (okr. Kroměříž)	148
Medlov (k. ú. Medlov u Uničova, okr. Olomouc)	149
Olomouc (k. ú. Holice u Olomouce, okr. Olomouc)	149
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	150
Podolí (k. ú. Podolí u Valašského Meziříčí, okr. Vsetín)	151
Pohořelice (k. ú. Pohořelice u Napajedel, okr. Zlín)	151
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	151
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	152
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	152
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	152
Příbor (k. ú. Hájev, okr. Nový Jičín)	153
Rajhrad (okr. Brno-venkov)	155
Rousínov (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	155
Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov)	155
Troubsko (okr. Brno-venkov)	156
Újezd u Brna (okr. Brno-venkov)	156
Vlasatice (okr. Brno-venkov)	157

Doba bronzová, Bronze Age, Bronzezeit

Borotín (k. ú. Borotín u Boskovic, okr. Blansko)	159
Bořitov (okr. Blansko)	160
Boskovice (okr. Blansko)	160
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	161
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	161
Břeclav (okr. Břeclav)	161
Bystřička (k. ú. Bystřička I, okr. Vsetín)	162

Čučice (okr. Brno-venkov)	162
Dambořice (okr. Hodonín)	163
Dubicko (okr. Šumperk)	163
Holešov (okr. Kroměříž)	164
Horní Mošténice (okr. Přerov)	165
Horní Němčí (okr. Uherské Hradiště)	165
Ivančice (okr. Brno-venkov)	166
Jívová (okr. Olomouc)	166
Kojátky (okr. Vyškov)	167
Kozlany (k. ú. Kozlany u Vyškova, okr. Vyškov)	167
Křenovice (k. ú. Křenovice u Slavkova, okr. Vyškov)	167
Kunovice (k. ú. Kunovice u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	168
Machová (okr. Zlín)	169
Náměšť na Hané (okr. Olomouc)	169
Násedlovice (okr. Hodonín)	169
Neplachovice (okr. Opava)	169
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	170
Opava (k. ú. Kateřinky u Opavy, okr. Opava)	171
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	171
Ostrovačice (okr. Brno-venkov)	172
Pavlov (k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic, okr. Břeclav)	173
Prostějov (k. ú. Žešov, okr. Prostějov)	174
Pohořelice (k. ú. Pohořelice u Napajedel, okr. Zlín)	174
Pravčice (okr. Kroměříž)	175
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	175
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	175
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	175
Rájec (k. ú. Rájec u Zábřeha, okr. Šumperk)	176
Rajhradice (okr. Brno-venkov)	177
Rebešovice (okr. Brno-venkov)	177
Rostěnice-Zvonovice (k. ú. Rostěnice, okr. Vyškov)	178
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	178
Říčany (k. ú. Říčany u Brna, okr. Brno-venkov)	179
Slavkov (k. ú. Slavkov u Opavy, okr. Opava)	179
Šakvice (okr. Břeclav)	180
Šelešovice (okr. Kroměříž)	180
Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov)	181
Štítná nad Vláří-Popov (k. ú. Štítná nad Vláří, okr. Zlín)	181
Troubsko (okr. Brno-venkov)	182
Uherčice (k. ú. Uherčice u Hustopečí, okr. Břeclav)	182
Uherské Hradiště (k. ú. Jarošov u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	182
Újezd u Boskovic (okr. Blansko)	184
Velké Opatovice (okr. Blansko)	184
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	185
Žeranovice (okr. Kroměříž)	185

Doba železná, Iron Age, Eisenzeit

Blučina (okr. Brno-venkov)	187
Brno (k. ú. Pisárky, okr. Brno-město)	187
Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město)	188
Břestek (okr. Uherské Hradiště)	188
Dambořice (okr. Hodonín)	188
Doloplazy (okr. Prostějov)	189
Hněvotín (okr. Olomouc)	190
Hnojice (okr. Olomouc)	190
Horní Kounice (okr. Znojmo)	191
Jamolice (okr. Znojmo)	192
Kuřim (okr. Brno-venkov)	193
Mikulov (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)	194

Pravčice (okr. Kroměříž)	194
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov).	194
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov).	195
Rajhrad (okr. Brno-venkov)	196
Rebešovice (okr. Brno-venkov).	197
Rostěnice-Zvonovice (k. ú. Rostěnice, okr. Vyškov)	197
Rousínov (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov).	198
Seloutky (okr. Prostějov)	198
Tišnov (okr. Brno-venkov)	200
Troubsko (okr. Brno-venkov)	200
Uherské Hradiště (k. ú. Jarošov u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště).	201

**Doba římská a doba stěhování národů, Roman Age and Migration Period,
Römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit**

Břeclav (okr. Břeclav).	203
Bučovice (k. ú. Černčín, okr. Vyškov).	204
Doloplazy (okr. Prostějov)	204
Drnholec (okr. Břeclav)	205
Hněvotín (okr. Olomouc)	206
Kozlany (k. ú. Kozlany u Vyškova, okr. Vyškov)	206
Měnin (okr. Brno-venkov)	207
Nechvalín (okr. Hodonín).	207
Neplachovice (okr. Opava)	207
Oldřišov (okr. Opava).	208
Opava (k. ú. Kylešovice, okr. Opava).	209
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	209
Plumlov (k. ú. Soběsuky u Plumlova, okr. Prostějov)	210
Rebešovice (okr. Brno-venkov).	212
Rousínov (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov).	212
Slavkov (k. ú. Slavkov u Opavy, okr. Opava)	212
Starý Petřín (k. ú. Jazovice, okr. Znojmo).	213
Tvrdonice (okr. Břeclav).	213
Valašské Meziříčí (k. ú. Krásno nad Bečvou, okr. Vsetín)	215
Velké Němčice (okr. Břeclav).	215

Editorial

Vážení přispěvatelé a čtenáři časopisu *Přehled výzkumů*,

poměrně nedávno, konkrétně v čísle 57-1 jsme si připomněli malé výročí: uběhlo 60 let od rozhodnutí tehdejších pracovníků Archeologického ústavu ČSAV v Brně založit a vydávat časopis *Přehled výzkumů*. Jak již název napovídá, jeho cílem bylo referovat nejen o aktuálních terénních výzkumech, ale taktéž publikovat analytické příspěvky a teoretické stati. Protože vydavatel i redakce musejí reagovat na aktuální situaci v oboru i na trhu publikací, snaží se o neustálé zkvalitňování časopisu. Toto nikdy nekončící úsilí bylo aktuálně oceněno zařazením časopisu *Přehled výzkumů* do mezinárodní databáze SCOPUS, konkrétně od ročníku 58 (v databázi ERIH+ a na seznamu recenzovaných časopisů vydávaných v ČR zůstává i nadále). Protože časopis je již několik let k dispozici nejenom v tištěné, ale i elektronické formě (open access), bylo mu od ročníku 59 přiděleno též ISSN 2571-0605 pro jeho elektronickou verzi.

Studie v čísle 59-1 prezentují výzkum v jeskyni Pod hradem v Moravském krasu se zaměřením na objev baltského jantaru (L. Nejman et al.), nový detailní rozbor materiálu z lokality tzv. Pomoravského aurignacienu v Hlinsku (Yu. Demidenko et al.), výzkum klasické lokality pavlovienu Dolní Věstonice I v 90. letech minulého století (J. Svoboda et al.), studii o vybraných aspektech nakládání s lidskými ostatky v pavlovienu (S. Sázlová et al.) a příspěvek k možnostem modelování tras tažení římské armády proti Marobudovi (M. Vlach). Rádi bychom, aby publikované příspěvky byly přínosným stimulem do diskusí nad dotčenými tématy. Jako každoročně, část nazvaná *Zprávy o výzkumech* předkládá základní informace o archeologických terénních aktivitách na Moravě a v české části Slezska v roce 2017.

*V Brně, 30. června 2018,
Petr Škrdla jménem redakční rady*

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ
A VE SLEZSKU 2017

OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA
AND SILESIA 2017

ÜBERSICHT DEN GRABUNGEN IN MÄHREN
UND SCHLESIEN 2017

DOBA ŽELEZNÁ IRON AGE EISENZEIT

BLUČINA (OKR. BRNO-VEKOV)

**„Přídanky u Fiškouse“. Mladší doba železná.
Sídliště. Záchranný výzkum.**

Lokalizace: kolem bodu S-JTSK Y= -595066 X= -1175510.

Od března do srpna 2017 probíhala na katastrech obcí Blučina, Měnin a Rajhradice rekonstrukce plynovodního přivaděče. V rámci této liniové stavby byly na hranicích katastrů obcí Blučina a Měnin (trať Přídanky u Fiškouse; levý břeh Litavy) zachyceny sídlištní aktivity z doby laténské a římské (viz lokalita Měnin v oddílu Doba římská a doba stěhování národů).

Zjištěná lokalita se nachází na mírném severním svahu, na terase nad levým břehem Litavy, při soutoku s Moutnickým potokem, v nadmořské výšce přibližně 185 m. Liniový výkop až 4 m široký a 2 m hluboký probíhal v celé své délce v původním výkopu z 50. let, byl však cca o 1 m na každé straně rozšířen. Stavba narušila zahroubený objekt (chatu, obr. 1), který obsahoval četný archeologický materiál z doby laténské. V těsné blízkosti byla lokalizována také zásobní jáma z doby římské. Jde o část sídliště, známého z povrchových sběrů a detektorových průzkumů.

Richard Bíško

Obr. 1. Blučina, „Přídanky u Fiškouse“. Objekt 501 (zahroubená chata z doby laténské).

Fig. 1. Blučina, „Přídanky u Fiškouse“. Feature 501 (hut of La-Tène period).

Resumé

Blučina (Blučina Cadastre, Brno-venkov District), „Přídanky u Fiškouse“. During the archaeological rescue research the early Iron age settlement was excavated.

BRNO (K. Ú. PISÁRKY, OKR. BRNO-MĚSTO)

**Ulice Poříčí, parc. č. 1044/2. Starší doba železná.
Vrstva. Záchranný výzkum.**

Lokalizace: v linii mezi body S-JTSK Y=599839 X=1161647, Y=599811 X=1161683.

Během hloubení stavební jámy (do hloubky cca 3 m pod úroveň současného terénu), v průběhu dostavby hotelu Voroněž, bylo zachyceno reziduum kulturní vrstvy z období pozdního halštatu. Pod cca 1,5 m mocnou úrovní recentních navážek a destrukcí navazovala ostrým přechodem tmavá hnědá až šedá prachovito-jílovitá vrstva (40–50 cm) obsahující nepočetný archeologický materiál (malé zlomky keramiky, kosti). Terén byl z největší pravděpodobnosti zásadně změněn někdy v průběhu druhé poloviny 20. století a značně narušil i samotnou kulturní vrstvu, kterou se podařilo identifikovat pouze v severovýchodní části stavby.

V jiných místech se pod navezenými a planýrovanými vrstvami nacházel intaktní terén/kvartérní fluvialní podloží (světlá hnědá až žlutá jílovito-prachovitá hlína, s ččkami šedého jílu a bez jakýchkoli dokladů archeologie). Tento terén se nacházel i pod úrovní samotné kulturní vrstvy, od které byl oddělen pozvolným přechodem.

Richard Bíško

Resumé

Brno (Pisárky Cadastre, Brno-město District), Poříčí Street. During the archaeological rescue research the late Iron age settlement was excavated.

BRNO (K. Ú. PŘÍZŘENICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Lány“, parc. č. 435. Starší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body S-JTSK Y=-598247 X=-1167152, Y=-598243 X=-1167139, Y=-598266 X=-1167132 a Y=-598269 X=-1167145.

Během hloubení základových pasů rodinného domu a výkopu inženýrských sítí (říjen 2016 – srpen 2017) byla narušena kulturní vrstva a objekty z doby halštatské.

Výkopy pro podklad základové desky a samotné základové pásy sice nenarušily geologické podloží (spraš), které se v těchto místech nachází cca 80 cm pod úrovní terénu, ale zachytily patrně kulturní vrstvu/půdní horizont s roztroušeným archeologickým materiálem.

V další fázi archeologického výzkumu byly sledovány liniové výkopy pro inženýrské sítě a retenční nádrže. Vzhledem k hloubce sondy (1–1,2 m) již došlo k narušení samotných archeologických objektů (identifikováno celkem 6 situací). Ve všech případech šlo o sídlištní objekty (zásobní nebo blíže nespecifikované jámy). Protože nehrozilo další poškození a vzhledem k časovému harmonogramu stavby byly dokumentovány a vzorkovány pouze vzniklé profily. Podařilo se získat nepočetný archeologický materiál odpovídající rámcově době halštatské.

Zjištěné situace zcela jistě tvoří část již známého sídliště z tohoto období. Archeologické nálezy z trati „Lány“ jsou relativně hojné (místo je situované na pravobřežní terasu řeky Svratky; Kovárník 1997, 319).

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Literatura

Kovárník, J. 1997: 10 let letecké archeologie na Moravě (a v bývalém Československu) 1983–1993. *Přehled výzkumů* 1993–1994, 311–342.

Resumé

Brno (Přízřenice Cadastre, Brno-město District), „Lány“. During the archaeological rescue research the Iron age settlement was excavated.

BŘESTEK (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Kozince“. Pozdní doba laténská. Depot. Průzkum detektorem kovů, záchranný výzkum.

V květnu 2017 byli pracovníci archeologického oddělení Slováckého muzea přivoláni k nálezů několika železných artefaktů, učiněnému pomocí detektoru kovů na katastru obce Břestek (okr. Uherské Hradiště). Archeologický nález byl objeven v lesní trati „Kozince“ nedaleko křížení lesních cest a silnice vedoucí ke hradu Buchlovu z hlavního tahu E50, zhruba 320 m severo-severozápadně od tamního Muzea lesnictví. Místo bylo po příjezdu archeologů podrobně prozkoumáno a nálezová situace náležitě zdokumentována a zaměřena. Ohlášený nález může být determinován jako depot železných artefaktů datovaný do pozdní doby laténské (LT C – LT D). Celkem byly nalezeny 4 předměty, které lze typologicky klasifikovat jako radlice (1 ks), nůž (1 ks) a sekera s obdélníkovitou tulejí (2 ks). Depot byl uložen v jámě o průměru cca 35 cm a max. hloubce 30 cm. Nálezy ležely u sebe na jedné hromadě. Jáma, v níž byl depot uložen, neobsahovala žádné větší kameny, které by svědčily o svrchním závalu či vyložení jámy. Ve spodní části výkopu se vyskytlo pouze několik ojedinělých uhlíků. Výplň byla tvořena šedohnědou písčitojílivitou půdou.

Učiněný nález představuje jeden z dalších dokladů deponování železných předmětů v okolí výšinných hradišek v pozdní době laténské na jihovýchodní Moravě (cf. Čižmář 2014). Nově objevený depot je totiž již čtvrtým v pořadí nacházejícím se v okolí hradiska Modla u Buchlovic, které je od místa nálezů vzdáleno 1,4 km.

Jaroslav Bartík

Literatura

Čižmář, I. 2014: Hortfunde von Eisengegenständen aus dem Burgwall „Modla“ bei Buchlovic (Bez. Uherské Hradiště). In: J. Čižmářová, N. Venclová, G. Březinová (eds.): *Moravské křižovatky. Střední Podunají mezi pravěkem a historií*. Brno: Moravské zemské muzeum, 627–639.

Resumé

Břestek (Bez. Uherské Hradiště), „Kozince“. Spätlatènezeit. Depotfund. Lesefund mit Hilfe des Metalldetektors, Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (OKR. HODONÍN)

„Spálený“. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1:10 000, list 24-43-24, je v prostoru stavby uvedena poloha „Spálený“; v souřadnicovém systému S-JTSK je místo nálezů dáno souřadnicemi: X= -577391.82; Y= -1179360.25.

V roce 2017 bylo na polykulturní lokalitě „Spálený“ v Dambořicích prozkoumáno celkem 19 pozemků, na kterých proběhly přípravné stavební práce nutné k výstavbě budoucích rodinných domů. Archeologicky pozitivní situace se pak objevily na osmi parcelách (viz oddíly Eneolit a Doba bronzová).

K poměrně překvapivému zjištění došlo na sklonku roku 2017 na parcele p. č. 544/172. Zde byla kompletně prozkoumána rozsáhlá zemnice, předběžně datovaná do období pozdního latěnu. Výplň objektu kromě obvyklého souboru keramiky obsahovala také drobné zlomky železných předmětů a zlatý statér. Tímto objevem tedy bylo pravěké osídlení zdejšího návrší chronologicky rozšířeno až do závěrečného období mladší doby železné.

Marek Lečbych

Resumé

Dambořice (Hodonín District), “Spálený”. A part of a late La Tène culture settlement was discovered during a rescue excavation in 2017. One sunken hut was excavated.

DOLOPLAZY (OKR. PROSTĚJOV)

„U hřiště“, parcela č. 74/22. Časná doba laténská (LT A), pozdní doba laténská (LT D). Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1:10000, list 24-42-03; polygon vymezený body 180:233, 183:236, 182:238, 179:234 mm od Z:J s. č.

Ve dnech 10. dubna až 11. května 2017 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě „Rozšíření sportovního areálu – SO 01, víceúčelové hřiště, k. ú. Doloplazy, okr. Prostějov“. Na dotčené ploše o výměře 860 m², situované při jižním okraji stávajícího fotbalového hřiště, bylo odkryto a zdokumentováno celkem 12 objektů, které významně rozšiřují naše dosavadní poznatky nejen o pravěkém a protohistorickém osídlení místa samotného (cf. Janásek 1954), ale dotýkají se i problematiky výrazně přesahující geografický region Prostějovska. Hned pět z odkrytých sídlištních jam poskytlo materiál náležející časné době laténské (LT A), v případě objektu K 502 dokonce včetně rekonstruovatelných keramických tvarů. Chronologicky mladšími jsou pak dvě nebývale rozměrné polozemnice přibližně obdélného tvaru se zaoblenými rohy a vnitřní kůlovou konstrukcí (objekty K 503 – obr. 2, a K 511), které zcela bezpečně náležejí Keltům oppidálního období. Právě početnou kolekci nálezů z výplně zemnice K 503 můžeme zcela po právu považovat

za kvalitativně vysoce nadstandardní. Vedle širokého spektra běžné užitkové keramiky najdeme i keramiku technickou, a to nejen hliněná závaží, ale i dyzny, fragmenty dyznových cihel či možné zlomky hliněných forem a dokonce nistěje železářských (?) výhni, které odrážejí možné využití objektu jako kovárny a/nebo slévárny (k problematice zpracování železa a neželezných kovů v době laténské cf. Čižmář 1993, 413–414; Venclová a kol. ed. 2008, 64–75, dyznové cihly – obr. 36: 9–10). Pozornost zaujme i soubor kostěných a parohových nástrojů nebo předmětů ze železa. Chronologicky významným je zlomek hladkého náramku průřezu písmena D z hnědého skla (cf. obdobné exempláře skupiny 3a z oppida Staré Hradisko u Okluk, Venclová 2016) a především v moravských nálezech nepočtená bronzová spona typu Beltz, var. J, kterou klademe do LT D 1b, tj. mezi léta 120 až 80 před Kristem (např. Rieckhoff 2008, Abb. 3). V tomto kontextu jako jisté archaikum pak působí drobná stříbrná mince se stylizovaným vyobrazením jezdce na koni, obol typu Roseldorf-Němčice, var. Bi (cf. Kolníková 20012 182, Abb. 54: 812–819, 55: 820–834), která je časově poněkud starší a zjevně odráží polohu místa nálezů v blízkosti/v zázemí významného výrobního a obchodního centra, rozloženého asi 1,6 km směrem severovýchodním od místa výzkumu, v polohách „Kratiny“ a „Zadní dlátka“ na rozhraní katastrů Němčice nad Hanou a Víceměřice, okr. Prostějov (blíže např. Čižmář, Kolníková 2006), kde byl právě tento typ mincí též produkován. Tato důležitá lokalita keltské střední Evropy vznikla patrně již v době plochých keltských pohřebišť stupně LT B 2 a přetrvávala do stupně LT C 2, kdy však její nadregionální úlohu pozvolna přebíral známé oppidum na Starém Hradisku (např. Čižmář 2002), které najdeme asi 30 km směrem k severozápadu, tedy při západním okraji vlastní Hané. Význam objevu vůbec první pravděpodobné keltské kovárny/slévárny na Moravě, situované právě v blízkosti němčické aglomerace, tak ještě více podtrhuje její bezpečné datování až do oppidálního období.

Pavel Fojtík

Literatura

- Čižmář, M. 1993:** Keltská okupace Moravy (doba laténská). In: V. Podborský a kol.: *Pravěké dějiny Moravy*. Vlastivěda moravská. Země a lid. NŘ, svazek 3. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně.
- Čižmář, M. 2002:** *Keltské oppidum Staré Hradisko*. Archeologické památky střední Moravy 4. Olomouc: Archeologické centrum.
- Čižmář, M., Kolníková, E. 2006:** Němčice – obchodní a industriální centrum doby laténské na Moravě. *Archeologické rozhledy* LVIII, 261–283.

Janásek, J. 1954: Některé archeologické nálezy z Doloplaz u Nezamyslic. *Sborník SLUKO*, oddíl B II, 25–30.

Kolníková, E. 2012: *Němčice: ein Macht-, Industrie- und Handelszentrum der Latènezeit in Mähren und Siedlungen am ihren Rande: kommentierter Fundkatalog Münzen*. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 43. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Rieckhoff, S. 2008: *Geschichte der Chronologie der Späten Eisenzeit in Mitteleuropa und das Paradigma der Kontinuität* [online]. Leipziger online-Beiträge zur Ur und Frühgeschichtlichen Archäologie 30 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://www.gko.uni-leipzig.de/fileadmin/user_upload/historisches_seminar/02urundfruehgeschichte/Online_Beitraege/OnlBei30.pdf

Venclová, N. 2016: *Němčice and Staré Hradisko. Iron Age glass and glass-working in Central Europe*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Venclová, N. 2008: *Archeologie pravěkých Čech 7. Doba laténská*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Resumé

Doloplazy (Bez. Prostějov), „U hřiště“, Parz. Nr. 74/22. Latènezeit (LT A und LT D). Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 2. Doloplazy, okr. Prostějov, „U hřiště“. Půdorys laténského objektu č. 503.

Abb. 2. Doloplazy, Bez. Prostějov, „U hřiště“. Grundriß des latènezeitlichen Objekts Nr. 503.

HNĚVOTÍN (OKR. OLOMOUC)

„Dolní slavonínská“. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123671: 551779; 1123742: 551817; 1123756: 551772.

V březnu 2017 bylo pracovníky Archeologického centra Olomouc prozkoumáno 12 archeologických objektů pod stavbou retenční nádrže pro firmu Wanzl na východním okraji obce (Kalábek 2017). Lokalita se nachází v průmyslové zóně, na mírném svahu mezi silnicí Olomouc–Hněvotín a Hněvotínským potokem s nadmořskou výškou 246–249 m. Sídlištní objekty datujeme do laténu a mladší doby římské. Mezi laténskými objekty se objevují mělké jamky, chaty a mělká soujámí. Chaty mají obdélný půdorys s orientací delší osy ve směru východ–západ a rozměry 5 × 3 m (obj. 8), 5,2 × 4,9 m (obj. 9), 4,8 × min. 3 m (obj. 11). Ve dně chat byly zaznamenány v hlavní ose sloupové jamky.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2017: Funerální a sídlištní památky z laténu a doby římské z Hněvotína. In: *Ročenka 2016*. Archeologické centrum Olomouc (v tisku).

Resumé

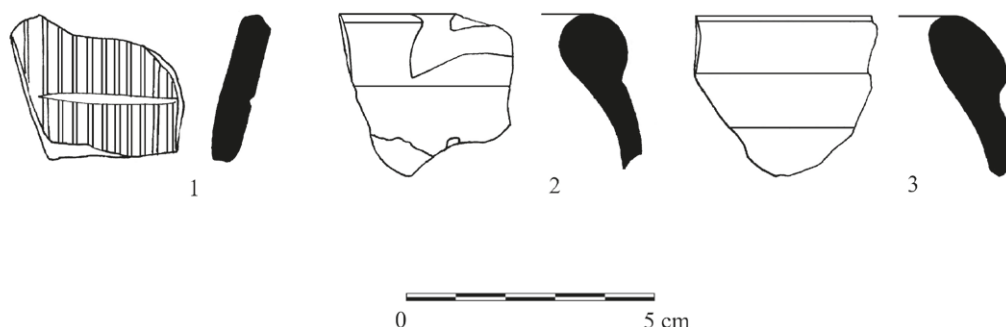
Hněvotín (Bez. Olomouc), „Dolní slavonínská“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HNOJICE (OKR. OLOMOUC)

„Mošfanky“. Doba laténská. Sídliště (?). Povrchový průzkum. Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

V roce 2017 získalo Vlastivědné muzeum v Olomouci kolekci archeologických nálezů ze známé polokulturní lokality v trati „Mošfanky“ na katastru Hnojic (např. Trnáčková 1968, 24; Tymonová 1989, 19, tab. I: 3; IV; Prečanová, Vrána 1999, 209; Daňhel 2015, 179–180). Mezi pravěkými až raně novověkými střepy se vyskytují také tři ovalené okraje, typické pro laténské situlovité nádoby (obr. 3: 2–3), a jedna výduť zdobená svislým rýhováním (obr. 3: 1). Všechny střepy jsou vyrobeny z keramického těsta obsahujícího tuhu. Bližší časové zařazení by mohlo odpovídat stupňům LT B – LT C. Tyto nové nálezy indikují využití této lokality i v mladší době železné.

Lukáš Hlubek

Obr. 3. Hnojice, „Mošťanky“. Výběr materiálu.

Abb. 3. Hnojice, „Mošťanky“. Auswahl des Materials.

Literatura

Daňhel, M. 2015: Hnojice (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 56(1), 179–180.

Prečanová, V., Vrána, J. 1999: Hnojice (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 209.

Trnáčková, Z. 1968: Přírůstky Archeologického oddělení Vlastivědného ústavu v Olomouci v r. 1967. *Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci* 140, 24–25.

Tymonová, M. 1989: Terénní a sbírkotvorná činnost archeologického oddělení v letech 1986–1988. *Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci* 260, 16–26.

Resumé

Hnojice (Bez. Olomouc), „Mošťanky“. Latènezeit. Siedlung (?). Oberflächensammlung. Einlagerung den Befunden: Heimatkunde Museum in Olomouc.

HORNÍ KOUNICE (OKR. ZNOJMO)

„Valovo“. Doba laténská. Náhodný nález. Detektorový průzkum.

Nedaleko Valova mlýna u řeky Rokytné na katastru městečka Horní Kounice byla ve svahu v lesní cestě nalezena železná sekerka. Artefakt byl nalezen v prosinci 2017 v hloubce 27 cm bez dalších doprovodných náleзовých okolností.

Z typologického hlediska se jedná o sekeru s neuzavřenou tulejí obdélného průřezu a vějířovitě rozšířeným břitem (obr. 4). Celková délka předmětu činí 9,1 cm, délka tuleje ca 5,3 cm, průřez tuleje 3,7 × 2,8 cm a šíře ostří 7,2 cm. Hmotnost nástroje dosahuje před konzervací 230 g. Svými rozměry je tedy možné přiřadit tento nález spíše k menším typům seker tohoto druhu. Tyto nástroje jsou obecně datovány do pozdní doby laténské na základě jejich výskytu na lokalitách z tohoto období. Z moravského prostředí lze uvést analogie např. ze Starého Hradiska, okr. Prostějov (např. Meduna 1961, Taf. 17, 18; Meduna 1970, 19: 10) či Hostýna, okr. Kroměříž (Ludikovský 1984, Taf. 5), hojně exempláře však nacházíme také na nižších sídlišťích (Meduna 1980, 126). Početně se objevují též v pozdně laténských železných depotech pocházejících především z hradisek jihovýchodní Moravy. Jmenovat lze např. hradisko „Modla“ u Buchlovic, okr. Uherské Hradiště (Čižmář 2014, Abb. 4: 4, 7: 4–10), „Rýsov“ u Provodova, okr. Zlín (Čižmář, Kohoutek, Langová 2014, obr. 3: 5–6, 5: 5, 8: 1–2), „Hrádek“ u Všeminy, okr. Zlín (Čižmář, Kohoutek, Langová 1995, obr. 3: 8). Avšak analogické sekery jsou evidovány taktéž v širším laténském světě (Bataille, Guillaumet eds. 2006).

V místě nálezu nejsou prozatím známy stopy sídlištních aktivit z pozdní doby laténské. V bezprostřední blízkosti se nachází lokalita „Hradisko“, vzdálená vzdušnou čarou asi 300 m (v nadmořské výšce 350 m), odkud se však nepodařilo dosud získat žádné nálezy a není tedy časově vymezena (Čižmář 2004, 120). Nejbližším pozdně laténským sídlištěm je poloha situovaná zhruba ve vzdálenosti 1,8 km severovýchodním směrem na katastru obce Rešice (Meduna 1980b, 265; Vokáč 2003, 150). Vzhledem k těmto skutečnostem lze nástroj pravděpodobně přiřadit ke ztrátovým předmětům, stejně jako např. obdobný nález z katastru obce Břestek, okr. Uherské Hradiště (Bartík 2016, 237).

Martin Kuča, Irena Ženožicková

Literatura

Bartík, J. 2016: Břestek (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 57(1), 237.

Bataille, G., Guillaumet, J. P. (eds.) 2006: *Les dépôts métalliques au second âge du Fer en Europe tempérée. Actes de la table ronde de Bibracte, 13-14 octobre 2004*. Bibracte 11. Glux-en-Glenne: Bibracte – Centre Archéologique Européen.

Čižmář, I. 2014: Hortfunde von Eisengegenständen aus dem Burgwall „Modla“ bei Buchlovice (Bez. Uherské Hradiště). In: J. Čižmářová, N. Venclová, G. Březinová (eds.): *Moravské křižovatky. Střední Podunají mezi pravěkem a historií*. Brno: Moravské zemské muzeum, 627–639.

Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Čižmář, M., Kohoutek, J., Langová, J. 1995: Hradiško púchovské kultury u Všeminy, okr. Zlín. *Pravěk* Nová řada 3/1993, 161–175.

Čižmář, M., Kohoutek, J., Langová, J. 2014: Depoty z doby laténské z Rýsova, obec Provodov, okr. Zlín. In: J. Čižmářová, N. Venclová, G. Březinová (eds.): *Moravské křižovatky. Střední Podunají mezi pravěkem a historií*. Brno: Moravské zemské muzeum, 641–658.

Ludíkovský, K. 1984: *Hostýn. Katalog nálezů z moravských muzeí*. Fontes Archaeologiae Moraviae XVIII. Brno: Archeologický ústav Československé akademie věd v Brně.

Meduna, J. 1961: *Staré Hradisko. Katalog nálezů uložených v muzeu města Boskovic*. Fontes Archaeologiae Moraviae II. Brno: Archeologický ústav Československé akademie věd, pobočka v Brně.

Meduna, J. 1970: *Staré Hradisko II. Katalog der Funde aus Museen in Brno/Brünn/, Praha /Prag/, Olomouc, Plumlov und Prostějov*. Fontes Archaeologiae Moraviae V. Brno: Archeologický ústav ČSAV.

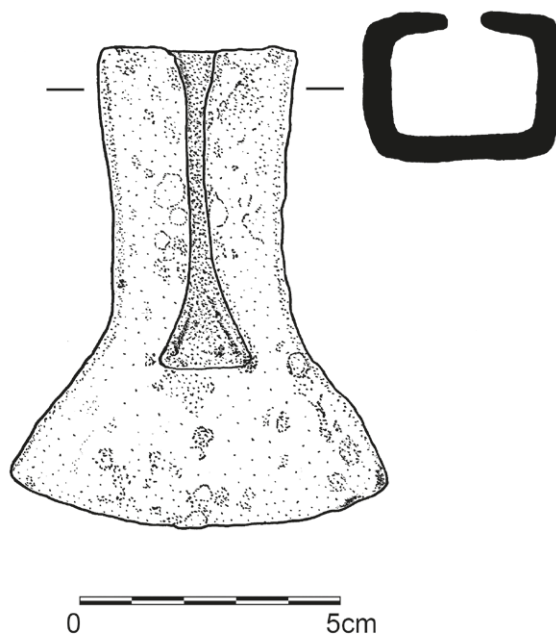
Meduna, J. 1980a: *Die Latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*. Praha: Academia.

Meduna, J. 1980b: *Die Latènezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog)*. Fontes Archaeologiae Moraviae XI. Brno: Archeologický ústav Československé akademie věd v Brně.

Vokáč, M. 2003: Polykulturní pravěká a středověká lokalita u Rešic (okres Znojmo). *Archeologie Moravy a Slezska. Informační zpravodaj ČAS, pobočky pro severní Moravu* 3, 147–151.

Resumé

Horní Kounice (Znojmo District), “Valovo”. La Tène culture. An isolated artefact. Detector survey.

Obr. 4. Horní Kounice (okr. Znojmo), „Valovo“. Železná laténská sekera.

Fig. 4. Horní Kounice (Znojmo district), “Valovo”. Iron axe from La Tène period.

JAMOLICE (OKR. ZNOJMO)

„Havran“. Doba laténská. Náhodný nález. Detektorový průzkum.

Severně kóty Havran (396 m n. m.) v blízkosti přírodní památky „Bílá skála u Jamolic“ na katastru Jamolic byl v prosinci 2017 u lesní cesty nalezen železný hrot kopí. Nález byl uložen v hloubce 25 cm. Žádné jiné nálezové okolnosti nebyly zjištěny (keramika, přítomnost kulturní vrstvy atd.).

Exemplář má hrot ve tvaru vrbového listu, který je nápadně úzký, dlouhý a plynule vystupuje z tuleje. Jeho nevýrazná středová hrana přechází zvolna do plochy listu (obr. 5). Hmotnost kopí před konzervací činí 183 g a jeho rozměry jsou: celková délka 25,7 cm, délka tuleje ca 6,7 cm, maximální šířka listu 3,9 cm a průměr tuleje 2 cm. Dle třídění K. Pietty ho lze přiřadit ke druhé skupině (Pietta 2010, 281, Abb. 122: 6–10).

Přesné rozlišování kopí z chronologického hlediska je dosti obtížné. Nejlépe jsou popsány zbraně z bojovníckých hrobů, které jsou však charakteristické pouze pro období tzv. plochých pohřebišť, LT B1 – LT C1. Pro starší a mladší úsek doby laténské máme k dispozici mnohem méně nálezů tohoto druhu, navíc často bez dobře datovatelných kontextů. Obecně jsou však starší typy charakteristické většinou širokým, od tuleje výrazně odsazeným listem. Dalším společným znakem většiny starších exemplářů je středové zpevňující žebro (Bujna 1982, Abb. 5). Pozdně laténská kopí dostávají tvar vavřínového nebo vrbového listu patrně v souvislosti se zkvalitněním ochranné zbroje, kdy jsou určena především k bodání a zřejmě představují dominantní tvar v tomto období (Pieta 2010, 280). Dle tohoto základního dělení a analogií např. z našeho území – Staré Hradisko (Meduna 1970, Taf. 15: 15), Kolín (Rybová, Motyková 1982, Abb. 12: 6), Slovensko – Zemplín, Trenčianské Bohuslavice (Pieta 2010, Abb. 122: 7–8, 10) či Německo – Manching (Sievers 2010, Taf. 39: 489–490, 43: 524–525), se lze zřejmě přiklonit v případě ojedinělého nálezu z Jamolice k zařazení do pozdně laténského období.

Martin Kuča, Irena Ženožičková

Literatura

Bujna, J. 1982: Spiegelung der Sozialstruktur auf latènezeitlichen Gräberfeldern im Karpatenbecken. *Památky archeologické* LXXIII(1), 312–431.

Meduna, J. 1970: *Staré Hradisko II. Katalog der Funde aus Museen in Brno/Brünn/, Praha. /Prag/, Olomouc, Plumlov und Prostějov.* Fontes Archaeologiae Moraviae V. Brno: Archeologický ústav Československé akademie věd v Brně.

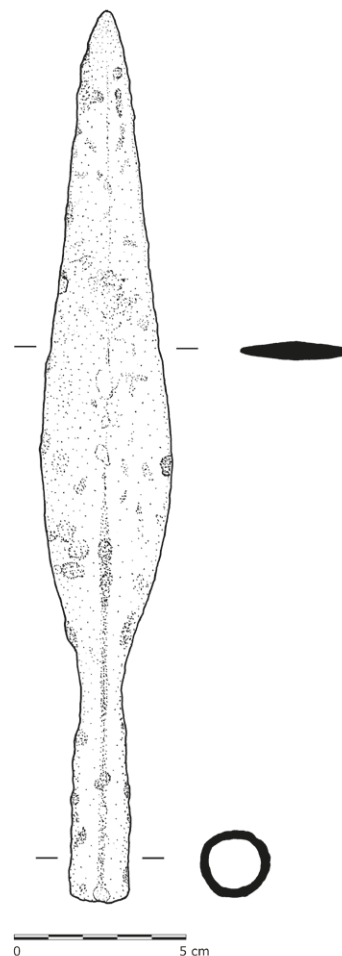
Pieta, K. 2010: *Die keltische Besiedlung der Slowakei. Jüngere Latènezeit.* Archaeologica Slovaca Monographiae Studia 12. Nitra: Archäologisches Institut der Slowakischen Akademie der Wissenschaften.

Rybová, A., Motyková, K. 1982: Der Eisendepotfund der Latènezeit von Kolín. *Památky archeologické* LXXIV(1), 96–174.

Sievers, S. 2010: *Die Waffen aus den Oppidum von Manching.* Die Ausgrabungen in Manching 17. Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert Verlag.

Resumé

Jamolice (Znojmo District), „Havran“. La Tène culture. An isolated artefact. Detector survey.

Obr. 5. Jamolice, „Havran“ (okr. Znojmo). Železné laténské kopí.

Fig. 5. Jamolice, „Havran“ (Znojmo District). Iron spear from La Tène period.

KUŘIM (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Knínická. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V říjnu roku 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum na pozemcích p. č. 2698/30 a 2698/31 přiléhajících k jižní straně západního úseku ulice Knínická v souvislosti s výstavbou provizorní komunikace k budovanému areálu firmy Topvet (viz oddíl Neolit v tomto čísle).

Jeden objekt, podle půdorysu chata s podlahou zpuštěnou pod úroveň terénu, byl na základě nálezu zlomku bronzové spony datován do doby laténské.

Michal Přichystal

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov), Knínická Straře. Bei der Rettungsgrabung in der Knínická Straře wurde die Siedlung aus der Latènezeit entdeckt.

MIKULOV (K. Ú. MIKULOV NA MORAVĚ, OKR. BŘECLAV)

„Kasárna“. Doba halštatská. Pohřebiště (?). Ojedinelý nález. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, př. č. 08/2018.

Lokalizace: okolí bodu X=-599230 Y=-1203364 (S-JTSK).

V květnu 2017 byly zahájeny zemní práce na stavbě komplexu rodinných domů v lokalitě Kasárna na severovýchodním okraji Mikulova. V souběhu s těmito pracemi provádělo Regionální muzeum v Mikulově archeologický dohled na stavbě. Předmětná plocha se sice nacházela v blízkosti známého halštatského birituálního pohřebiště, které bylo objeveno v letech 1937 a 1938, i později v roce 1956 Karlem Jüttnerem, ovšem během archeologického dohledu nebyly zjištěny žádné známky pohřebního areálu. To mohlo být výrazně ovlivněno i skutečností, že na značné části areálu byly v minulosti postaveny i podsklepené stavby, které souvisely s funkcí vojenských kasáren. Na celé ploše byly sledovány velmi četné recentní stavební zásahy. Jediným nálezem vzešlým ze stavebních prací je fragment keramické mísy, který byl nalezen v druhotné poloze v oblasti budované retenční nádrže.

Kateřina Červená, František Trampota

Resumé

Mikulov (Mikulov na Moravě Cadastre, Břeclav District), „Kasárna“. One potsherd from a bowl was discovered in secondary position during construction of house complex near already known graveyard from Hallstadt period in Mikulov, site Kasárna.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Podsedky“. KLPP – platěnická fáze. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: plocha vymezená souřadnicemi GPS: 1 : N 49.331029° E 017.507743°, 2 : N 49.330751° E 017.508348°, 3 : N 49.330632° E 017.508207°, 4 : N 49.330526° E 017.508422°, 5 : N 49.330877° E 017.508828°, 6 : N 49.33107° E 017.508413°, 7

: N 49.330957° E 017.508281°, 8 : N 49.331145° E 017.507889°.

V průběhu roku 2017 proběhla další fáze záchraných výkopových prací na stavbě R4901 Hulín–Fryšták. Archeologické práce navazovaly na výzkumy z let 2008–2010. Zkoumané situace byly zachyceny v prostoru budoucí silnice.

V prostoru výzkumu bylo prozkoumáno 60 čtverců o rozměrech 4 × 4 m s kulturní vrstvou a cca 30 archeologických objektů. Mezi objekty převládají převážně sloupové jamky – stopy nadzemních konstrukcí. Zajímavé objevy přinesl průzkum objektu č. 280. Zpočátku se tento objekt jevil jako zásobnice přikrytá skrumáží mazanice, valounků a keramických střepů. Poté výzkum pokračoval až do hloubky 1,8 m, kde dalším prohlubováním zabránil intenzivní přítok spodní vody, kterou nebylo možné odčerpát motorovým čerpadlem. Výkopové práce se tak zastavily těsně nad šterkovým podloží. Objekt byl v pravěku používán zřejmě jako studna/napajedlo. Z objektu pochází četné vzorky určené pro další paleobotanické analýzy.

Datování osídlení spadá převážně do období KLPP – platěnické fáze, z kulturní vrstvy pochází i keramika datovaná do období kultury s moravskou malovanou keramikou.

Arkadiusz Tajer, Vendula Vránová

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž), „Podsedky“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

Malé Předmostí 7. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum v poloze „Malé Předmostí“ se nachází na trase nově budované rychlostní komunikace D1, ve směru Přerov–Říkovice. Předmětná lokalita se nachází na západním okraji města Přerova, v blízkosti městské části Předmostí, s nadmořskou výškou 224–225 m. Trať Malé Předmostí dále navazuje na tratě „Široký“ a „Díly“, které se také nacházejí v trase plánované stavby, a probíhá zde rovněž záchraný archeologický výzkum. V prostoru zkoumané plochy, byly již v minulosti provedeny povrchové sběry, během kterých byl získán keramický materiál, datovaný do období kultury popelnicových polí a latěnu. Mezi zcela ojedinělé nálezy také patří fragment švartnového náramku (Schenk 1998, 227–239; Čížmářová 2004, 289).

Výzkum v poloze Malého Předmostí 7 byl započat v období měsíce března, plošnou skrývkou ornice na úroveň tzv. kulturní vrstvy, dosahující mocnosti od 0,10–0,60 m. Tato uložení zde vznikla během opakovaných antropogenních aktivit, dokládajících osídlení lokality od neolitu po období raného středověku. Četný archeologický materiál, získaný již během skrývky a následně i během exkavace kulturní vrstvy, dokládá osídlení této polohy v období neolitu – kulturní lineární keramikou, doby bronzové – věteřovská kultura, lužická a slezská kultura, halštatu – platěnická kultura, latěnu a období raného středověku.

Po provedené skrývce ornice byla zachycená kulturní vrstva, zkoumána metodou šachovnicově kopané čtvercové sítě. Během sezony 2017 bylo prozkoumáno celkem 162 čtverců o rozměrech 4 × 4 m. Nejmladší výkopy z období raného středověku bylo možné jako jediné identifikovat, již během skrývky zkoumané plochy. Starší pravěké výkopy byly v půdorysu začištěné kulturní vrstvy, zachyceny jen ojediněle. V některých případech se výkopy zahloubené do kulturní vrstvy podařilo identifikovat, až na vytvořených řezech čtverců.

V roce 2017 bylo v měsících březen až prosinec exkavováno a následně zdokumentováno celkem 580 sídlištních objektů, které dokládají osídlení lokality v období neolitu, doby bronzové, halštatu, latěnu a raném středověku. Z celkového počtu zkoumaných výkopů lze 12 přiřadit k osídlení v době laténské, které zastupují v 5 případech výkopy polozemnic, ve 4 případech výkopy zásobních jam a ve 3 výkopy neurčité funkce. Osídlení má v tomto prostoru rozptýlený charakter, jednotlivé domy jsou od sebe vzdáleny průměrně 15–20 m.

Zachycené polozemnice měly ve všech případech obdélný půdorys, zahloubený v rozmezí 0,30–0,60 m, do sprašového podloží. Stěny polozemnic byly pravidelné přímé, se strmým sklonem, navazující na pravidelné rovné dno. Podobu konstrukce střechy dokládají kulové jamky, zachycené u všech zkoumaných domů. Ve čtyřech případech se kulové jamky nacházely ve středu kratších stěn polozemnice, tvořící tak podélnou hlavní osu střechy. Podobný typ konstrukce sedlové střechy je například doložen z výzkumu v Kralicích na Hané a mnoha jiných lokalit (Šmíd 2007, 391). Rozměry zkoumaných domů se pohybují v rozmezí od 1,85 × 4,5 – 2,90 × 5,35 m, s hloubkou 0,30–0,60 m, s orientací ve směru severozápad–jihovýchod. U jedné z polozemnic byla zadní delší stěna vytvářena do podoby tzv. lavice, sloužící zřejmě jako lůžko. Druhý typ konstrukce pak zastupuje polozemnice, u které byly kulové jamky zachyceny v rozích a ve středu delších stěn. Chata dosahovala rozměrů 2,5 × 5 m s hloubkou 0,30 m. Z výplně polozemnic se kromě četných keramických a kostěných

nálezů podařilo získat i železné artefakty, zastoupené fragmenty hřebíků, stavebního kování a jedné sekery. K ojedinělým nálezům patří nález zlatého třetinkového statéru, získaného z kulturní vrstvy, z místa vzdáleného 6 m od jedné z chat.

Výkopy zásobních jam, společně s výkopy neurčité funkce, se nacházely v bezprostřední blízkosti polozemnic. U většiny zkoumaných zásobních jam byla zachycena pouze spodní úroveň, zahloubená do geologického podloží. Jámy dosahovaly hloubky v rozmezí od 0,50 do 0,80 m. V půdorysu měly oválný tvar s vakovitým nebo hruškovitým řezem. Povrch stěn byl ve všech případech pravidelný, s konvexně pohloubenými stěnami, které nasedaly na rovné nebo mírně zahloubené dno. Výkopy neurčité funkce lze charakterizovat jako objekty nepravidelného oválného půdorysu s mísovitým řezem. Objekty dosahují rozměrů v rozmezí od 0,35 × 0,48 – 0,46 × 0,74 m, s mělkým zahloubením, nepřesahujícím hloubku 0,32 m. Tmavě hnědá výplň výkopů obsahovala ojedinělé fragmenty keramiky a mazanice.

Z většiny zkoumaných výkopů byly během exkavace odebrány vzorky na environmentální analýzy, které nám v budoucnu řeknou více o fungování keltské vesnice a životě jejích obyvatel.

Vít Hadrava

Literatura

Čižmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Schenk, Z. 1998: Nové povrchové sběry na území Přerova a jeho okolí. *Pravěk* Nová řada 8/1998, 227–239.

Šmíd, M. 2007: Kralice na Hané (okr. Prostějov), *Přehled výzkumů* 48, 391.

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), Malé Předmostí 7. Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Platěnická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1136897.411 : 536130.934, 1136711.734 : 535956.116, 1136917.283 : 535983.981.

V březnu až prosinci 2017 prováděli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum na stavbě trase dálnice D1 – 0136. Na lokalitě „Široký“ označené pracovně jako Předmostí 5 bylo na rozloze 2,7 ha prozkoumáno 393 sídlištních objektů a 41 hrobů z různých období (mj. bylo zjištěno osídlení z neolitu – kultura s lineární keramikou, eneolitu – lengyel, kultura se zvoncovitými poháry, doby halštatské – platěnická kultura, a raného středověku). Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou. Halštatské osídlení se koncentruje v jižní části lokality. Mezi objekty dominují kruhové a oválné zásobní jámy s bohatým keramickým inventářem, ve kterém se ojediněle vyskytují i malované kusy. Sídliště bylo z východní strany ohraničeno palisádovým žlabem.

Marek Kalábek

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Olomouc), „Široký“. Platěnice Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

RAJHRAD (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„U Staré Pošty“. Starší doba železná. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body S-JTSK Y=-600996 X=-1172870, Y=-600979 X=-1172849, Y=-600936 X=-1172881 a Y=-600952 X=-1172903.

V rámci předstihového výzkumu před zahájením vlastní stavby výrobní haly (č. poz. 2113/261) v prostoru trati „Stará Pošta“ byla odkryta část polykulturního pohřebiště. V průběhu skrývky (cca 1500 m²) se podařilo identifikovat celkem 7 hrobů (2 hroby patřící do období halštatu a 5 hrobů spadajících do období pozdního eneolitu; viz lokalita Rajhrad v oddílu Eneolit).

Hroby příslušníků halštatské kultury se nacházely při Z okraji plochy. V obou případech šlo o relativně prostorné obdélné hrobové jámy (2 × 1,5 m) a dosahující hloubky pouze 30 cm, orientované delší stranou ve směru sever–jih. Hrobové celky se vzájemně lišily pohřebním ritem (H802 byl kostrový – obr. 6, H806 žárový). Nicméně v obou případech byly ostatky uloženy při západní straně hrobové jámy (v případě hrobu jedinec H802 v natažené poloze na zádech, u hrobu H806 byla kremace rozsypána do prostoru zásypu). Při východní straně se potom nacházelo velké množství keramických nádob. V počtu jednotlivých druhů a v celkovém počtu se sice oba hroby lišily, ve spektrálním složení nikoliv. Každý obsahoval

cca 20–25 nádob (amfory, misky, mísy, šálky atd.). Náplní a charakterem jednotlivé milodary nijak nevybočovaly z běžného složení na jiných pohřebištích. Artefakty jiného druhu nebyly v hrobech zachyceny, pouze u celku H806 byl zjištěn zlomek zkorodovaného železného nožíku (?).

V těsné blízkosti skrývané plochy byl narušen při stavbě inženýrských sítí analogický hrob v roce 2013 (Parma, Kos 2014, 225). Jedná se tedy o část většího pohřebiště. Sídlištní nálezy jsou známé z roku 1963 a 1985 z místa, které je vzdálené několik desítek metrů směrem na východ (Belcredi a kol. 1989, 136).

Richard Bíško, Jiří Kala, Dana Vitulová

Literatura

Belcredi, L. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov.

Parma, D., Kos, P. 2014: Rajhrad (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 55(1), 225.

Resumé

Rajhrad (Rajhrad Cadastre, Brno-venkov District), “U Staré Pošty”. During the archaeological rescue research the late Iron age graveyard was excavated.

Obr. 6. Rajhrad. Hrob H802 (kostrový z období halštatské kultury).

Fig. 6. Rajhrad. Grave No. H802 (inhumation from the Hallstatt period).

REBEŠOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Příčky“. Mladší doba železná. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v linii mezi body S-JTSK Y -596343 X= -1169910, Y=-596369 X= -1169594.

Od března do října 2017 probíhala na katastrech obcí Rajhradice, Rebešovice a Chrlice rekonstrukce plynovodního přivaděče. V rámci této liniové stavby byly na hranicích katastrů obcí Rebešovic a Chrlic (trať Příčky) zachyceny četné sídlištní aktivity z mladší/pozdní doby bronzové (viz lokalita Rebešovice v oddílu Doba bronzová), doby laténské a římské (viz lokalita Rebešovice v oddílu Doba římská a doba stěhování národů). Sledovaná lokalita se nachází na mírném návrší mezi Dvorským potokem a přítokem Ivanovického potoka na hranici s katastrem obce Chrlice. Při původní pokládce plynovodního potrubí v 50. letech 20. století zde byly zjištěny nálezy z doby bronzové a halštatu.

Liniový výkop až 4 m široký a 2 m hluboký probíhal v celé své délce v původním výkopu z 50. let, byl však cca o 1 m na každé straně rozšířen.

V úseku dlouhém cca 500 m bylo možné na vzniklém profilu identifikovat až 1 m mocnou kulturní vrstvu/půdní horizont obsahující velké množství střepů z mladší/pozdní doby bronzové, doby laténské a římské. Nálezy z období středního latěnu byly vyzvednuty také přímo ze zahloubených situací, které byly situovány především do vrcholové části hřbetu a na velmi mírném svahu svažujícím se k severu v samém závěru výkopu. Bohatý na archeologický materiál byl především objekt 523, zásobní jáma, která obsahovala kromě běžného materiálu také zkorodovaný zlomek železného srpu.

Zjištěné situace doplňují informace získané v 50. letech 20. století a dokládají bohaté polykulturní osídlení lokality.

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Resumé

Rebešovice (Rebešovice Cadastre, Brno-venkov District), „Příčky“. During the archaeological rescue research the settlement from Latene period was excavated.

ROSTĚNICE-ZVONOVICE (K. Ú. ROSTĚNICE, OKR. VYŠKOV)

„U Výrovny“, „Za Gregorovým“; parc. č. 1166, 1189, 1203. Doba laténská. Sídliště rovinné, pohřebiště (?). Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou nové polní cesty C13 v extravilánu obce Rostěnice-Zvonovice (k. ú. Rostěnice, parc. č. 1166, 1189, 1203), byl v září roku 2016 proveden záchranný archeologický výzkum (podrobnější popis výzkumu s plánem viz svazek Středověk a novověk tohoto ročníku).

Skrývka ornice středního úseku nové polní cesty na pravém břehu Rostěnického potoka nedosáhla nikde sprašového podloží. Nebylo možné sledovat polohu a půdorysy archeologických objektů, i když jejich přítomnosti nasvědčovaly nečetné střepy nádob pravděpodobně z doby laténské, roztroušené v ornici. Pouze dvě větší koncentrace keramiky v trase skřívky označené s. j. 100 a 101 a vzdálené asi 90–100 m od pravého břehu Rostěnického potoka nasvědčovaly přítomnosti dvou sídlištních objektů nejasného charakteru. Datovat je můžeme pravděpodobně do stupně LT B.

V západní části stavby na levém břehu Rostěnického potoka nebyla rovněž větší část skřívky provedena až na sprašové podloží. Proto byly archeologické objekty indikovány buď pouze na základě koncentrace nálezů keramiky a vypálených zlomků hliněných omazů staveb, případně na profilu liniového výkopu pro drenážní potrubí. Tak byla na základě koncentrace nálezů zaměřena poloha objektu s. j. 102, datovaného do mladší doby železné. Na hromadě skryté hlíny byly v místech této koncentrace dodatečně nalezeny dva zlomky lidských stehenních kostí. Nelze zcela vyloučit, že koncentrace nálezů mohla být součástí narušeného kostrového hrobu. Přímá souvislost laténské keramiky z koncentrace s. j. 102 a lidských kostí obsažených ve výkopku však není prokazatelná (Kolařík 2016).

Václav Kolařík

Literatura

Kolařík, V. 2016: *Rostěnice, polní cesta C13. Záchranný archeologický výzkum*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 15/16. Uloženo: Archiv Archiaia Brno, o. p. s.

Resumé

Rostěnice-Zvonovice (Kat. Rostěnice, Bez. Vyškov), „U Výrovny“, „Za Gregorovým“, Parz. Nr. 1166, 1189, 1203, Latènezeit. Siedlung, Gräberfeld (?). Rettungsgrabung.

ROUSÍNOV (K. Ú. ROUSÍNOV U VYŠKOVA, OKR. VYŠKOV)

Slavkovská ulice. Mladší doba železná. Pohřebiště.
Záchranný výzkum.

Lokalizace: okolí bodu Y: 578358.83 X: 1162393.42.

Pokračující rozšiřování průmyslové zóny v rousínovské místní části Rousínovce, zasáhlo další část staré a dlouhodobě sledované archeologické lokality (tzv. Kmentova cihelna). Skrývka ornice o mocnosti až 60 cm odhalila více jak 70 archeologických objektů (viz oddíly Neolit, Eneolit, Doba římská). Záchranný výzkum provedl na podzim 2017 Ústav archeologické památkové péče Brno. Nejvíce objektů patřilo pohřebišti z mladší doby železné. Na omezené ploše (větší část skryté plochy je dosud neprozkoumána) jsme odkryli celkem 30 keltských hrobů. Z tohoto počtu bylo 6 žárových a 24 kostrových.

Hrobové jámy byly do podloží zahloubeny různě, část jen mělce, některé hroby (především žárové, ale vyskytly se i kostrové) nedosáhly podloží vůbec a byly zahloubeny pouze do podorničí. Nejbohatší hroby dosahovaly hloubky 100 cm pod úroveň podložní spraše. Mělce uložené hroby byly často značně poškozené zemním strojem při nevhodně prováděné skrývce. Výbavu žárových hrobů tvořila většinou přepálená keramika a drobné železné předměty poškozené žářem hranice. Výjimkou je bojovnícký hrob s mečem v pochvě, pásovou garniturou a hrotem kopí, které nespálili spolu s mrtvým na hranici, ale vložili je do hrobu samostatně, současně s kremací a spálenou keramikou. Kostrové hroby se lišily výbavou, nejchudší obsahovaly pouze 1 až 2 nekvalitní (často patrně pouze sušené) keramické nádoby. Středně velkou výbavu tvořily 2 železné spony, keramika a ojediněle bronzové náramky. Nejbohatší výbavu měly 2 ženské hroby. Obsahovaly železné spony, prsteny a náramky, kromě toho bronzové spony, náramky a nánožníky. Obě ženy měly na levém předloktí i jeden sapropelitový náramek. Jedna z žen měla na sobě bohatou pásovou garnituru tvořenou železnými očky kombinovanými bronzovými kroužky.

Blanka Mikulková

Resumé

Rousínov (Kat. Rousínov u Vyškova, Bez. Vyškov), Slavkovská Straße. Latènezeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

SELOUTKY (OKR. PROSTĚJOV)

„Na Šťastných“, parcela č. 1693/4. Platěnická fáze
KLPP. Žárové pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1:10000, list 24-24-12, polygon vymezený body 3:109, 6:109, 6:111, 3:111.

Ve dnech 23. května až 26. června 2017 proběhl záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou rodinného domu S. Trnečkové a J. Baráka na parc. č. 1693/4, k. ú. Seloutky, okr. Prostějov. Zemní práce byly realizovány v polní trati „Na Šťastných“, v místech, kde se rozkládá významné pohřebiště mladší doby bronzové a později též starší doby železné (např. Gottwald 1928). Do povědomí odborné veřejnosti se lokalita zapsala zejména díky bohatě vybavenému komorovému hrobu platěnické kultury, který zde byl zachráněn A. Gottwaldem v roce 1923 při výstavbě silnice vedoucí ze Seloutek k Domamyslicím (zcela namátkou např. Podborský 1993, 357). K jejímu archeologickému „znovuobjevení“ došlo v roce 2012, kdy se v souvislosti s výstavbou dvou rodinných domů podařilo, vedle standardních žárových hrobů, prozkoumat hned tři podobné „honosně vypravené“ halštatské hrobky (např. Fojtík 2013).

Nyní zkoumaná parcela poskytla zbytky několika orbou téměř zcela zničených urnových hrobů platěnické kultury a především další čtyři komorové hroby vybudované z kamenů nalámaných patrně na nedalekých výchozech kulmské droby (obr. 7: 1). Na dně zpravidla téměř čtvercové komory o délce stran cca 2,50 až 3 m, pod výrazným kamenným závalem (H1 – 4,36 m³, H2 – 2,4 m³, H3 – 1,54 m³ a H4 – 4,5 m³), spočívaly dvě až tři desítky značně poškozených keramických nádob a masitý milodar doložený kumulací zvířecích kostí s přiloženým železným nožem (obr. 7: 2). Mezi kremáčnickými zbytky, uloženými povětšinou v jedné či více z nádob (obr. 8), byly dále obsaženy „osobní“ předměty zemřelého či zemřelých – spirálovité náušnice vinuté z tenkého bronzového drátu, součásti garnitury náhrdelníku složeného ze skleněných korálek, zbytky železných náramků či trosky železných harfových spon. Hrobka H 4/2017 navíc poskytla i bezpečné doklady výdřevy hrobové komory v podobě negativů dřev zřetelně se rýsujících ve sprašovém podloží (obr. 9). Za poněkud kuriózní považujeme terénní situaci K 508, kterou lze interpretovat jako „archeologizované“ doklady výzkumných aktivit již vzpomínutého Antonína Gottwalda, který se v letech 1923 až 1926 věnoval finančně nákladným odkryvům tohoto pohřebiště.

S podobnými funerálními stavbami platěnické kultury starší doby železné, prováděnými kamennými konstrukcemi a mohutnými závaly, se setkáváme zejména v severní části Vyškova (Pustiměř – Šedo 1986, 84; Drnovice – Baarová, Mikulková 2006)

a právě na Prostějovsku, které je nepochybně vlastním centrem jejich rozšíření. Na středomoravských pohřebištích doby halštatské je již ve 20. letech minulého století registroval prostějovský učitel a archeolog Antonín Gottwald, a to právě u Seloutek a též nedaleko dnešních Mostkovic (např. Gottwald 1931, 93). I přes velký stavební boom posledních desetiletí byly v regionu nově zjištěny a zkoumány až v roce 2012 právě při stavbě rodinných domů v poloze „Na Šťastných“ u Seloutek na Prostějovsku a v roce 2016 v Prostějově – Domamyslicích (např. Fojtík 2017). Jedná se o velmi zajímavý fenomén, jehož podrobnější časové a prostorové zhodnocení spojené s hlubším kulturně-antropologickým rozбором nepochybně významně přispěje k poznání Moravy ve starší době železné.

Záchranný archeologický výzkum byl uskutečněn za finanční podpory Olomouckého kraje.

Pavel Fojtík

Literatura

Baarová, Z., Mikulková, B. 2006: Halštatské žárové pohřebiště v Drnovicích (okr. Vyškov). *Pravěk* Nová řada 14/2004, 287–331.

Fojtík, P. 2013: Seloutky (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 54(1), 202–203.

Fojtík, P. 2017: Prostějov (k. ú. Domamyslice, okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 58(1), 244–245.

Gottwald, A. 1928: Žárové hroby u Seloutek. *Ročenka Národopisného a průmyslového musea města Prostějova a Hané* V, 7–20.

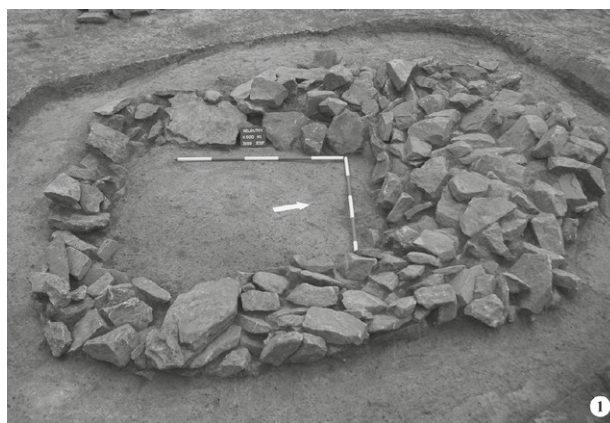
Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské museum v Prostějově.

Podborský, V. (ed.) 1993: *Pravěké dějiny Moravy*. Vlastivěda moravská. NŘ Země a lid 3. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost.

Šedo, O. 1986: Informace o výsledcích archeologických průzkumů Muzea Vyškovska (okr. Vyškov). *Přehled výzkumů* 1984, 83–85.

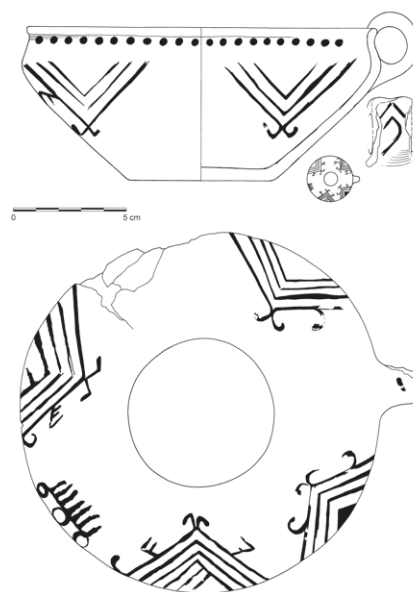
Resumé

Seloutky (Bez. Prostějov), „Na Šťastných“, Parz. Nr. 1693/4. Hallstattzeit. Platénicer Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

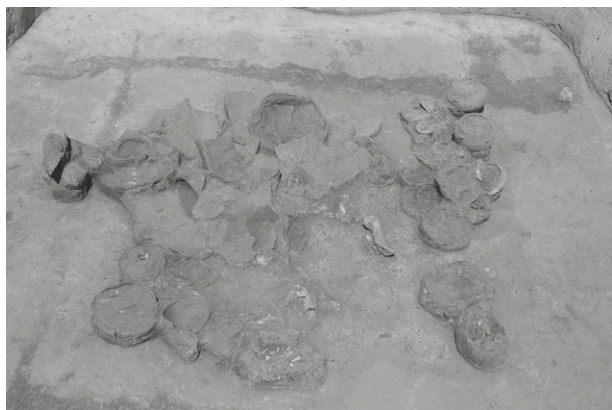
Obr. 7. Seloutky, okr. Prostějov, „Na Šťastných“. Komorový hrob č. 1/2017.

Abb. 7. Seloutky, Bez. Prostějov, „Na Šťastných“. Kammergrab Nr. 1/2017.

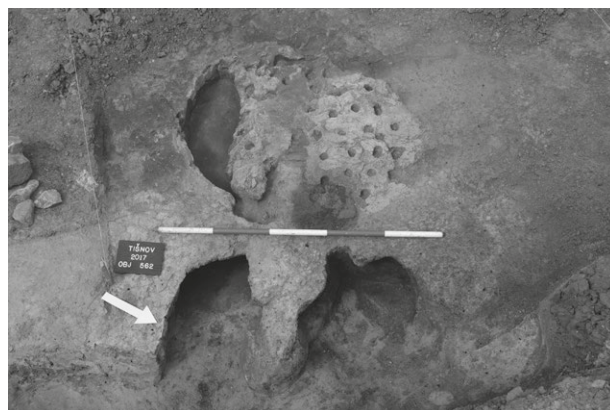
Obr. 8. Seloutky, okr. Prostějov, „Na Šťastných“. Halštatská malovaná nádoba (hrob č. 2/2017).

Abb. 8. Seloutky, Bez. Prostějov, „Na Šťastných“. Hallstattzeitliches gemaltes Gefäß (Grab Nr. 2/2017).

Obr. 9. Seloutky, okr. Prostějov, „Na Šťastných“. Komorový hrob č. 4/2017.

Abb. 9. Seloutky, Bez. Prostějov, „Na Šťastných“. Kammergrab Nr. 4/2017.

Obr. 10. Tišnov (okr. Brno-venkov), Dlouhá ulice. Laténská hrnčířská pec.

Abb. 10. Tišnov (okr. Brno-venkov), Dlouhá StraÙe. Latènezeitlicher Töpferofen.

TIŠNOV (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Dlouhá. Doba halštatská, doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu roku 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na pozemcích p. č. 2466/117, 2466/194, 2466/289, 2466/608 a 2795 přiléhajících k jihozápadní straně jihovýchodního konce ulice Dlouhá v souvislosti s výstavbou nového bloku bytových domů (viz oddíl Neolit v tomto čísle).

Těžiště osídlení dotčeného prostoru spadalo do doby halštatské. Odkryty byly mimo jiné základy dvou chat s podlahou zapuštěnou pod úroveň terénu. V jedné z nich byly zachyceny pozůstatky po zpracovávání jantarové suroviny.

Nově bylo prokázáno využívání místa také v době laténské. Uvedenou komponentu zastupují pozůstatky dvou nadzemních kúlových staveb a především jedna hrnčířská pec s předpeční jámou (obr. 10). Jednalo se o dvoukomorovou vertikální pec s perforovaným roštem podepřeným parciální příčkou a se dvěma paralelními topnými kanály. Rošt tvořila vodorovná deska o síle cca 10 cm, opatřená průduchy o průměru od 3 do 5 cm uspořádanými do koncentrických kruhů.

Michal Přichystal

Resumé

Tišnov (Bez. Brno-venkov), Dlouhá StraÙe. Bei der Rettungsgrabung in der Dlouhá StraÙe wurden die Siedlungen aus der Hallstatt- und Latènezeit entdeckt. Ein latènezeitlicher Töpferofen wurde hier unter anderem gefunden.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

„Horní louky“. Časná doba laténská. Kostrový hrob. Záchranný výzkum.

V roce 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranné výzkumy na pozemcích p. č. 1289/19, 1289/20, 1289/21, 1289/22, 1289/23, 1289/24, 1289/26, 1289/27, 1289/65, 1289/70, 1289/72, 1289/83 a 1289/84 v trati „Horní louky“ v souvislosti s výstavbou obsluŽné komunikace a objektů pro výrobu a podnikání (viz oddíly Neolit, Eneolit a Doba bronzová v tomto čísle).

Při strojní skrývce nadloží ve východním úseku lokality (pozemek p. č. 1289/27) byla na rozhraní ornice a podloží spráše zachycena lidská kostra. Ačkoliv byly dolní končetiny z větší části zničeny bagrem a na zbytku se značně podepsala dřívější orba, bylo možné určit, že skelet byl původně umístěn v natažené pozici na zádech a s rukama podél těla. Hlava směřovala k jihovýchodu. Přibližně uprostřed hrudníku se nacházela malá bronzová spona s patkou v podobě stylizované ptačí hlavy, která odpovídá typu Binding 23 (Binding 1993, 40–41, Liste 26), respektive variantě Speikern (Dehn, Stöllner 1996, 11–15, list 1b) a kterou lze datovat do časně laténské doby. Dosud jediná známá moravská analogie pochází z centrální části hradiska Ježkovice – Černov (ČiŽmář 2007, 275, obr. 3: 1).

Michal Přichystal

Literatura

Binding, U. 1993: *Studien zu den figürlichen Fibeln der Frühlatènezeit*. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 16. Bonn: Dr. Rudolf Habelt GmbH.

Čizmář, M. 2007: Tři časně laténské nálezy z Moravy. Ke kontaktům Moravy s Podunajím ve stupni LT A. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 20, 275–281.

Dehn, W., Stöllner, T. 1996: Fußpaukenfibel und Drahtfibel (Marzabottofibel) – ein Beitrag zum kulturhistorischen Verständnis des 5. Jh. in Mitteleuropa. In: T. Stöllner (Hrsg.): *Europa celtica. Untersuchungen zur Hallstatt- und Latènekultur*. Veröffentlichungen des Vorgesichtlichen Seminars Marburg, Sonderband 12. Espelkamp: Verlag Marie Leidorf GmbH, 1–54.

Resumé

Troubsko (Bez. Brno-venkov), Flur „Horní louky“. Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Horní louky“ wurde die frühlatènezeitliche Skelettbestattung entdeckt.

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (K. Ú. JAROŠOV U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ, OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Za humny“, „Odlučí“. Pozdní doba halštatská, pozdní doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace podle GPS souřadnice středu lokality:
49°5'13.61"S; 17°30'30.21"V

V roce 2017 proběhl v souvislosti s výstavbou vozovky a zasíťování pro novou ulici rodinných domů archeologický výzkum na katastru Jarošova u Uherského Hradiště. Zkoumaná lokalita Jarošov – „Za humny“ nebo také „Odlučí“ se nachází na levém břehu řeky Moravy cca 4 km severovýchodně od centra Uherského Hradiště. Podrobněji k přírodnímu zázemí lokality a metodice výzkumu viz oddíl Doba bronzová v tomto čísle. Záchranným archeologickým výzkumem byla objevena nová polykulturní lokalita osídlená v mladší době kamenné, pozdní době bronzové, době železné a zřejmě i v raném středověku. Nejvíce archeologických situací i nálezů však pochází z pozdní doby halštatské. Z této epochy se na lokalitě dochovalo kromě kulturní vrstvy především obrovské množství kulových jamek (několik set) tvořících převážně chaotické shluky. V několika případech se však podařilo zrekonstruovat i hypotetické nadzemní konstrukce. Z funkčně klasifikovatelných objektů lze zmínit zemnici o rozměrech 240 × 170 × 28 cm a torzo pece (obr. 11) s bází vyloženou kameny. Charakter odkrytých situací odpovídá našim dosavadním poznatkům o podobě nížinných pozdně halštatských sídlišť na Moravě (cf. Červená, Hrubý, 2016 s další literaturou). Kromě keramického materiálu, zvířecích kostí

a mazanice, reprezentuje toto období ještě nález poloviny skleněného korálu žluté barvy zdobeného oky z modrého a bílého skla. Z výzkumu kulturní vrstvy pochází také několik zlomků grafitové keramiky datovatelné do pozdní doby laténské (LT C – LT D).

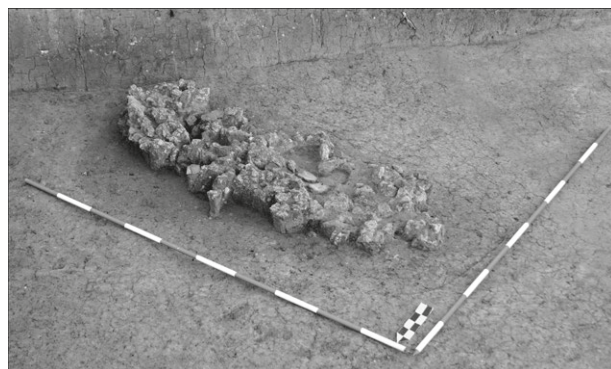
Jaroslav Bartík, Tomáš Chrátěk

Literatura

Červená, K., Hrubý, P. 2016: Sídliště z mladší a pozdní doby halštatské u Lažinek (kraj Vysočina). *Studia archaeologica Brunensia* 21(1), 71–112.

Resumé

Uherské Hradiště (Jarošov u Uherského Hradiště Cadaster., Uherské Hradiště District), „Za humny“, „Odlučí“. Settlement. Late Hallstatt Age, Late La Tène period. Rescue Excavation.

Obr. 11. Uherské Hradiště, k. ú. Jarošov u Uherského Hradiště, „Odlučí“. Pohled na destrukci pece před exkavací. Foto J. Bartík.

Fig. 11. Uherské Hradiště, k. ú. Jarošov u Uherského Hradiště, „Odlučí“. View on the destruction of furnace before exkavation. Photo by J. Bartík.

**LADISLAV NEJMAN, LUKÁŠ KUČERA, PETR ŠKRDLA, LENKA LISÁ, ŠÁRKA HLADILOVÁ,
MIROSLAV KRÁLÍK, RACHEL WOOD, MIRIAM NÝVLTOVÁ FIŠÁKOVÁ, DUNCAN WRIGHT,
MARJORIE E. SULLIVAN, PHILIP HUGHES**

2016 EXCAVATION OF BASAL LAYERS AT POD HRADEM CAVE AND THE FINDING OF SHELL AND AMBER

YURI E. DEMIDENKO, PETR ŠKRDLA, JOSEBA RIOS-GARAIZAR

**THE HLINSKO – KOUTY I SITE AND THE ONLY STRATIFIED AURIGNACIAN-LIKE ASSEMBLAGE WITH
A BIFACIAL TRIANGULAR POINT IN MORAVIA**

JIŘÍ SVOBODA, MARTIN NOVÁK, SANDRA SÁZELOVÁ, ŠÁRKA HLADILOVÁ, PETR ŠKRDLA
DOLNÍ VĚSTONICE I. EXCAVATIONS 1990–1993

SANDRA SÁZELOVÁ, JAROSLAW WILCZYŃSKI, PIOTR WOJTAL, JIŘÍ SVOBODA, ERIK TRINKAUS
PUZZLING PAIRS FROM PAVLOV AND MORTUARY DIVERSITY IN THE MID UPPER PALEOLITHIC

MAREK VLACH

MODELOVÁNÍ TRAS A PROSTOROVÉ ASPEKTY ŘÍMSKÉHO TAŽENÍ PROTI MAROBUDOVÍ

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU 2017

PALEOLIT

NEOLIT

ENEOLIT

DOBA BRONZOVÁ

DOBA ŽELEZNÁ

DOBA ŘÍMSKÁ A DOBA STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

